

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Kaposy József meghalt*

Forrás: *Magyarország*

Bp

(Hely)

1922. 11. 9.

(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Kaposy József

Idő

"1922"

Személy

Kaposy József meghalt

A legkiválóbb magyar Dante-kutató halála

(*A Magyarország tudósítójától.*) A magyar irodalmat és tudományt veszteségeinek szinte szakadatlan egymásutánjában ma ismét súlyos gyász érte: egyik legműveltebb elméje, legfinomabb tolla, legnemesebben gondolkodó munkása távozott el az élők sorából. *Kaposy József*, aki Európaszerte becsültté tette nevét — főleg Dante-kutatásaival — az elmúlt éjszaka, *hosszú szenvedés után, 59 éves korában elhunyt.*

Kaposy 1863 február 25-én született Zalaapátiban. Budapesten kezdte iskoláit, majd Esztergomban, már mint kispap, tett érettségi. *Simor* hercegprímás Bécsbe küldte, a *Pazmaneum* magyar papi nevelőintézetbe s ott fejezte be tanulmányait kitüntetéssel az egyetem teológiai karán. A latin és német mellett már itt tökéletesen megtanult angolul, olaszul és franciául is. Hazatérve pappá szentelték s a fővárosi polgári és kereskedelmi iskolákhoz hittanárul neveztek ki; ugyanakkor *Károlyi* Sándor és Gyula grófok meghívták a grófi gyermekek mentorául. Irodalmi működését korán megkezdte s miután *Dedek Crescens* Lajossal a *Katolikus Egyházi Közlöny*t szerkesztette, 1890-ben átvette a *Magyar Szemle* című szépirodalmi hetilap szerkesztését. A *Magyar Szemle* friss szellemű, minden tekintetben igazi irodalmi revű volt, amelyben Kaposy számos fiatal tehetség, így *Krúdy* Gyula, *Hevesi* Sándor, *Andor* József (Cyprián), *Solymosy* Sándor és mások előtt tárta fel az irodalom kapuit. Nevezetes esztendő volt életében az 1898-as, amelyben a *Szent István Társulat* igazgatójául választották. A magyar katolikus életnek ebbe az előkelő kulturintézményébe új életet öntött, a nagyműltű társaságot nemesen vett modern alapokra fektette s nyomdai, könyvkiadó és könyvkereskedelmi részvénytársaság alapításával tekintélyesen felvirágoztatta. Erdemei elismerésül X. Pius pápa a *pápai titkos kamarási címmel* jutalmazta. Nagy egyházi karrier állott előtte, amikor 1906-ban *Zichy* Nándor gróf elnök s a Társulat marasztaló kéréséből elhárítva összes tisztségeiről, címeiről lemondott és

nyugalomba vonult. Feleségül vette ekkor *Dulácska* Géza dr., a Szent István-kórház néhai igazgatójának leányát s hogy ezt megtehesse, meghajolva az egyházi és polgári törvények kényszerítő hatalma előtt, egyidőre a református vallásra tért át.

Teljesen visszavonulva, irodalmi tanulmányainak élt ezután. *Kaposy* József ihletett szerelmese volt különösen az olasz kultúrának és az igazi keresztény szellemről átitatott irodalomnak és művészetnek.

Legnagyobb és mindenütt elismert Dante-kutatónk hunyta le benne a szemét.

Hagyatékában legnagyobb értékű Dante-könyvgyűjteményünk maradt hátra. Danteval több nagy munkában foglalkozott, ezirányú hatalmas főműve az új megállapításokban bővelkedő *„Dante Magyarországon“*, amely 1911-ben jelent meg s amelyet nemcsak a magyar, hanem a *külföldi kritika* is a legmelegebben üdvözölt. Egyik legszebb, legalaposabb Dante-tanulmányát barátja, *Babits Mihály* *Pokolfordítása* elé írta. Életének másik irányú nagy szenvedélye

Assisi Szent Ferenc

köré csoportosul. Ő fordította le és adta ki a bájos *Fioretti*-t s a *Virágoskert* elé írt tanulmányában a Szent Ferencről szóló essayknek egyik legszebbikét és legalaposabbját írta meg. Elmélyedt *Michel Angelo*-ban, akiről több előadást tartott, *Boccaccio*-ban, akinek *„Dante életét“* lefordította s tavaly adta ki gyönyörű köntösben és lefordította *Lamartine Graziellá-ját*. Legutolsó nagy sikere a

centennáris magyar Dante-ünnepségek rendezése.

A *Corvin Mátyas* Magyar-Olasz Társaságban *Berzevichy* elnök támogatásával ő indítványozta, tervezte és csinálta meg a nagyszerűen sikerült budapesti Dante-jubileumot. Az ünnepségek alkalmából rendezett *Dante-kiállítás* maradandó emléke a magyar kultúrának. Ekkor a *legelőkelőbb külföldi lapok és folyóiratok* is méltatták munkásságát.

A magyar ujságírással állandóan szoros kapcsolatban állott. Egyike volt az *Otthon* megalapítóinak s kezdetől fogva tagja a Magyarországi Ujságírók Egyesületének. A *Magyarországi* hasábjain a

legutóbbi esztendőben is számos cikke és tanulmánya jelent meg. Utolsó tisztségét az *Egyetemi könyvtárban* viselte, ahol miniszteri osztálytanácsosi rangban az *újsomtatványok rendkívül becses anyagát rendezte és katalogizálta.*

Kaposy azok közé a *színmagyar* érzésű emberek közé tartozott, akiknek eredményeit *úgyis mint íróét és tudósét, de mint könyvgyűjtőjét is mondhatni az egész művelt világon tisztelték és elismerték.* Halálát hosszú, gyötrelmes betegség előzte meg. Évek óta vesekövek kínozták, majd ehez szívizom-elfajulás járult. *Hetekig tartó letargia után következett be most fájdalmas távozása.* Kaposy József a papi tisztségéről való lemondása után is szívében, lelkében híve maradt a katolikus egyháznak, *mint annak fia hunyta le a szemét, miután betegsége alatt formálisan is visszatért az anyaszentegyház kebelébe s ájtatosan fölvette a haldoklók szentségét.*

Halálát özvegye, fia: *Kaposy* Ferenc dr. fővárosi kerületi orvos és *Kaposy* Miklós dr. miniszteri fogalmazó s nagy rokonság gyászolja. *Magyar* Elek, lapunk felelős szerkesztője s özv. *Vargha* Lászlóné *Magyar* Valéria anyai részről való testvérbátyjukat veszítették el benne. *Temetése*, melyen a különböző tudományos és irodalmi testületek is részt vesznek, pénteken, 10-én d. u. ¼4 órakor lesz a *kerepesi temető halottasházából a katolikus egyház szertartása szerint.*